

Előzetes jelentés új magyar Centaureákról.

Irta: Wagner János (Arad).

Notae praeliminares in Centaureas nonnullas hungaricas novas.

Auctore Joanne Wagner (Arad).

Centaurea Magyarii.

(*C. Sadleriana* JANKA $\times$ *C. spinulosa* ROCH.)

Omnino intermedia inter parentes. Caulibus semper ramosis, multicephalis, ramis rigidis 30 cm. vel ultra longis. Anthodiis cca. 20 mm. altis, amphoriformibus, basi cca 15 mm. diam. Squamis viridibus vel brunnescenti-viridibus, vix striatis: appendicibus quam squamae brevioribus et evidenter biformibus: iis squamarum exteriorum acuminato-trigonis, breviter spinoso-apiculatis, nigris, margine regulariter laxequae pectinato-ciliatis, in marginem squamarum decurrentibus; iis autem squamarum mediarum membranaceis, medio intense brunneis vel atris, margine albicantibus et irregulariter fissis inque laciniis filiformibus desinentibus. Membrana appendicem usque ad seriem squamarum intimam accrescit margineque albido magis discrepat sed ea Centaureae Sadlerianae typicae semper evidenter minor est.

Appendices squamarum intimarum ovales vel deltoideae, margine irregulariter et parum lacerae. Corollae rubro-lilacinae: pappus achaenium aequat. Floret m. Augusti-Septembri. Hab. in Hungaria media. In insula Csepel prope Budapestinum legit G. PERLAKY a. 1893. (exempl. in herb. universitatis budapestinensis). In pratis «Rákos» ad Budapestinum leg. DR. A. de DEGEN a. 1905; in collinis ad viam ferream prope Szeged et Szőregli legi ipse eodem anno.

Hybrida haec planta nova in honorem CASIMIRI MAGYAR dicata.

Ezen fent leirt új keverék-fajhoz legjobban hasonlitanak a *C. Scabiosa* töviskés függelékű példái, a *spinulosaeformis* BORB. és a *pseudospinulosa* BORB. Az elsőtől megkülönböztetik az új keverékfajt a függelékek keskenyebben lefutó szegélye és azok fehérszélű hártájaja. A *C. spinulosaeformis* BORB. leírása sehol sem jelent meg, a szerzőtől ily néven szétküldött példák azonban alacsony termetőek, azon vagy kevésfészkek; fészkek nagy, csaknem gömbölyű, a belsőbb

Dieser neue Bastard ähnelt Formen der *C. Scabiosa*, deren äussere Schuppenanhängsel bewehrt sind, wie dies bei *C. spinulosaeformis* BORB. und *pseudospinulosa* BORB. der Fall ist. Von ersterer Art unterscheiden ihn die schmaler herablaufenden Anhängsel, auch sind diejenigen der inneren Schuppen ausgesprochen zweifärbig, die Mitte ist nämlich dunkel, der Rand weiss und trockenhäutig. *C. spinulosaeformis* wurde vom Auctor nirgends publiciert: die unter diesem

függelékek hárttyája nagy, szegélye fehér, szóval a fészkek teljesen olyan, mint a tipikus *C. Sadleriana*-é, csak a legkülsőbb pikkelyek függeléke tüskés.

A Kisterennéről BORBÁS-tól *pseudo-spinulosa* névvel jelölt és szétosztott növény pedig a látott példák egy része alapján valószínűleg a *C. spinulosa* és *C. Scabiosa* hybridje, de oly példák, melyek a *spinulosához* sokkal közelebb állanak.

Minthogy pedig BORBÁS ezek közt tipikus *spinulosa* példákat is ugyanezen néven osztott szét, pontos leírást nem közölt a növény esetleges hybrid természetéről nem is nyilatkozott: megzavarta és megnehezítette teljesen a *pseudo-spinulosa* fogalmát.

Az új keverékfajt MAGYAR KÁZMÉR, a magyar gazdasági iskolák tanfelügyelőjének nevééről neveztem.

Namen verteilten Exemplare sind niedrige Pflanzen, einoder armköpfig, die Köpfchen sind gross, beinahe kugelförmig, die Anhängsel der inneren Schuppenreihen sind gross, trockenhäutig, mit breitem weissen Rande sie haben Köpfe wie die typische *Sadleriana*, nur sind die äussersten Schuppenanhängsel mit kurzen Stacheln bewehrt.

Die Pflanze aber, welche BORBÁS von Kisterenne als *pseudo-spinulosa* verteilt hat, scheint nach gesehenen Original-Exemplaren ein Bastard zwischen *C. spinulosa* und *C. Scabiosa* zu sein mit Praeavalenz der *spinulosa*-Merkmale.

BORBÁS hat aber seine *C. pseudo-spinulosa* weder ausführlich beschrieben, noch hat er sich über deren etwaige Bastardnatur geäussert, und da er zugleich auch typische *spinulosa* unter diesem Namen verteilt hat, hat er den Begriff seiner Art ganz verwirrt u. deren Auffassung erschwert.

Ich benenne diesen neuen Bastard, welcher in Mittellungarn wahrscheinlich häufig vorkommt, nach Herrn CASIMIR MAGYAR, dem Inspector der Ackerbauschulen Ungarns.

***Centaurea spinulosa* Roch.**

forma: **verseczensis.**

Floribus candidis. Legi prope Versecz Hungariae meridionalis secus fossas nec non ad margines agrorum et in vineis, ubi hinc inde gregatim, viget.

Centaurea Diószegiana

(*C. triniaefolia* HEUFF. × *banatica* ROCH.)?

Caulibus 30—50 cm. altis, paullo angulosis et parce lanuginosis, ramosis; ramis sat longis et minimum 1.5 mm. crassis, iis *C. triniaefoliae* crassioribus.

Foliis inferioribus pinnati-partitis, pauci- (ad 5-) jugis, superioribus minus partitis, summis subsimplicibus. Ramis dense foliosis, internodiis vix 1 cm. longis; foliorum lobis et foliis indivisis circ. 3 mm. latis, utrinque pubescentibus. Capitula solitaria et terminalia iis *C. triniaefoliae* multo majora atque magis rotundata.

Squamae anthodii exteriores elongato-trigonae, c. 7 mm. longae, acutae, appendices parce pectinato-fimbriatae, lateribus membranaceo albo-marginatae; intermediae e basi ovata breviter acuminato-trigonae, appendices pauci-fimbriatae; fimbriis brunneis, basi in membranam jungentem, decurrentem, confluentibus; summarum appendices membranaceae, brunneae, antice lacerae.

Flosculi rosei, fructus ignoti. Plantam hanc propter anthodii et squamarum formam pro hybridam *Cent. triniaefoliam* HEUFF. et *banaticam* ROCH. inter habeo.

Habitat ad pedem montis Treskovác prope pagum Drenkova in Hungaria meridionali, ubi mense Julio 1906. inveni.

Dedicavi in memoriam SAMUELI DIÓSZEGI, botanici nostri praeclari, cujus opus ante saeculum in lucem prodiiit.

Centaurea Borbásii

(*C. Krassóensis* BORB. sol. nom. in sched.)

(*C. banatica* ROCH. $\times$ *micranthos* GM.)

Caulibus ad 50 cm. altis, ramosissimis, rigidis, angulosis, paullo asperis; foliis inferioribus pinnati-partitis, lobis et foliis superioribus indivisis eca. 3–4 mm. latis, lobis tamen foliorum inferiorum medio ultra 1 cm. latis. Rami sat longi (3–15 cm.), rigidi, monocephali. Capitula ovoidea, ad 16 mm. longa, 12 mm. diam., squamarum ungue ab appendicibus omnino tecta. Squamarum exteriorum appendice late triangulari, basi aut paullo membranaceo cincta aut tota herbacea et regulariter pectinato-ciliata (ut in *C. micranthos*): squamarum intermediarum appendice jam magis rotundata, membranacea, brunnea, margine et praecipue apice regulariter pectinato-ciliata, ciliis versus basin fasciculatim confluentibus, appendicibus squamarum intimarum tantum margine fissis, laciniis tamen cilia *C. micranthos* aemulantibus. Flosculis lilacino-rubris. Achaeniis papposis; pappo achenii tertiam partem longo.

Hanc plantam div. Prof. V. de BORBÁS a. 1889 ad viam ferream prope Krassó Hungariae meridionalis detexit ramulosque sub nomine *C. Krassóensis* distribuit. Unum ab inventore accepi, alterum vidi in herbario DRIS A. de HAYEK, tertium in herbario DRIS A. de DEGEN. Omnes de uno eodemque exemplario decerpti esse videntur.

Centaurea Márkiana J. Wagn.

in Magy. bot. Lap. 1903.

(*C. stenolepis* KERN. $\times$ *banatica* ROCH.)

Descriptioni addatur, ut exemplaria, quae a. 1903. descripsi, quoad anthodii appendicumque formam ad *C. banaticam* ROCH.

propius accedunt. Centaureas hybridas per multos annos diligenter observans, nuperrime legi etiam exemplaria, quae magis ad *Centauream stenolepidem* accedunt. Capitula hujus graciliora, appendices plumosae magis crassae, quam in *C. stenolepide*, minusque reflexae, membrana appendicis tantum in squamis interioribus (e. c. in serie quarta) conspicua et typice tantum in serie penultima bene evoluta videtur, i. e. cca. 3 mm. lata, apice emarginata, nervo medio ultra emarginaturam producto, cca. 3—4 mm longo, plumoso ornata. Quamquam formae extremae inter se valde differunt, tamen, quia formae intermediae adsunt, formas diversas distinguere nolo.

Centaurea Mágócsyana J. Wagn.

(Magy. Bot. Lapok 1903 mint a *C. banatica* ROCH. $\times$ *indurata* JANKA keverékfaj.)

Ezen faj megkülönböztetésénél az 1890-ben Keresztes mellett (Temesm.) gyűjtött és SIMONKAI dr.-tól *indurata*-nak határozott növény szolgált alapul.

Ma ismerem JANKA *indurata*-ját eredeti példák alapján főleg dr. HAYEK bécsi orvos sziveségéből, — felkerestem eredeti termőhelyén is — tisztában vagyok tehát e még mindig sokaktól félreismert faj jellemvonásaival, ezért sietek és kiigazítom a tévedésemet és kijelölöm végleg a *C. Mágócsyana* helyét a növényrendszerben. Az 1903 óta gyűjtött sok anyag összehasonlításából és a *C. Mágócsyana*-val végzett kulturkísérlethöz állíthatom, hogy a *C. indurata* SIMK. és a Magy. Bot. Lapok 1903. évfolyamában lerajzolt *Mágócsyana* egy és ugyanazon növénynek kissé sematizált szélső alakja.

Bei der ersten Bestimmung dieser Art hatte ich von *C. indurata* JANKA nur solche Exemplare vorliegen, die ich im J. 1890 bei Keresztes (Comit. Temes) gesammelt, und welche mir DR. SIMONKAI als *indurata* JANKA bestimmt hatte.

Seit dieser Zeit habe ich mehrere Original Exemplare der JANKA'schen Pflanze gesehen, besonders infolge der Liebenswürdigkeit des Wiener Bezirks-Arztes Herrn DR. v. HAYEK; ich habe die Pflanze auch auf ihrem Originalstandorte aufgesucht, andererseits aber auch *C. Mágócsyana* in vielen Exemplaren gesammelt u. untersucht, auch kultiviert u. kann nun über die systematische Stellung der *C. Mágócsyana* eine auf lange Studien gegründete Meinung abgeben, u. beeile mich, einen im J. 1903 bei der Deutung der Combination *banatica* $\times$ *indurata* begangenen Fehler zu korrigieren.

C. indurata SIMK. u. die Abbildung im Jahrg. 1903 dieser Zeitschrift der *C. Mágócsyana* sind etwas schematisierte Zeich-

Ma nem is tartom ezt a növényt keverékfajnak. Önálló faj ez, mely a *C. Degeniana*-val a nyugatvidéki *macroptilon*, vagy az északnyugati *orylepis* helyettesíti délkeleten. Vannak alakjai, melyek erősen közelednek a pikkelyfüggelékek hártvás részében a fészkek alakjában és színében a *banatica* ROCH.-hoz, jóval jobban is, mint az idézett rajz mutatja; megengedem, sőt hiszem, hogy némelyik ezek közül a *banatica*-val való kereszteződés eredménye; gondos vizsgálat kiderítette azonban, hogy a Temes-megye északi részében termő és eredetileg *indurata*-nak tartott példák aránylag széles (lásd az idézett rajzot) függelékének legalább némelyikén szintén megvan a szabálytalanul rongyolt hártva. Egyes fészkeken pedig mindig nagyobb és feltűnőbb a függelék hártvás része és noha ezernél több példát vizsgáltam a «Bán-ság» legkülönbözőbb területein, hártva nélküli fészket sehol se leltem. Ha tehát a *C. Mágócsyana* mégis keverékfaj volna, akkor a széles gerinczű, tollas, merevpikkelyű tő alakja már nem él vagy még meg nem találkozott.

nungen ein u. derselben Pflanze, nämlich der äussersten Glieder einer Formenreihe, welche ich nur als eigene Art auffassen kann, die im Südosten Ungarns mit *C. Degeniana* die westliche *macroptilon* oder die nordwestliche *orylepis* vertritt.

C. Mágócsyana hat Formen, welche in der Form u. Farbe der Anhängsel der *C. banatica* ROCH. ganz entschieden nahe stehen, näher als es die Abbildung der *C. Mágócsyana* an citierter Stelle darstellt; ich bin auch geneigt, die Exemplare etwa als Bastarde zwischen *Mágócsyana* und *banatica* zu deuten: die sorgfältige Untersuchung der im nördlichen Teile des Temeser Comitates gedeihenden Exemplare, die als *indurata* JANKA bestimmt wurden, zeigte aber, dass wenigstens an einigen der sehr breiten inneren Anhängseln ein unregelmässig zeretzter häutiger Rand vorhanden ist. Einige Köpfe haben aber immer grössere häutige Anhängsel. Und trotzdem ich mehr als tausend Exemplare aus den verschiedenen Gegenden des «Banates» untersucht habe, konnte ich nicht ein Köpfchen finden, dessen Anhängseln von jenen der mittleren Schuppen aufwärts, *einwärts* nur kämmig gefranst gewesen wären u. nicht wenigstens eine Andeutung eines Häutchens aufgewiesen hätten.

Wenn also *C. Mágócsyana* trotzdem ein Bastard sein sollte, so ist eine der Stammarten, nämlich die mit langen, steifen, breiten und federigen Anhäng-

A némileg kiegészített leírása
tehát a következő:

seln schon ausgestorben, oder
noch aufzusuchen.

Die nun ergänzte Diagnose
lautet:

«Squamarum appendicibus conspicue latis — praetermissis
extimis paucis plerumque irregularibus — iis squamarum inferiorum 1 cm. longis basi 2 mm. latis, ungue paullo latioribus, regulariter et parce pectinato-ciliatis. Ab serie quarta membrana sensim aucta perspicitur, quae in appendicibus plurimis ciliis in fasciculos irregulares jungit.

Involuceri squamae magis erectae, quam in *C. macroptilon* sensimque retroflexae: appendix squamarum intermediarum cca 12 mm. longa, in exemplaribus typicis squamis intimis longior, easque conspicue superat; anthodium stramineum vel pallide brunnescens, colore anthodii *C. banaticae*.

Habitat in Hungaria meridionali. In Comitatu Temesiensi, plurimis locis, sed semper tantum in depressioribus, dum *C. Degeniana* in collinis crescit.

***Centaurea Degeniana* nov. spec.**

Syn. *C. macroptilon* BORB. exsicc. pro parte

C. indurata BORB. exsicc. pro parte

C. spuria BORB. exsicc.

Perennis. Caulibus 80—150 cm. altis, angulatis, sulcatis, glabris vel paullo lanuginosis, in partibus superioribus saepe asperis: foliis inferioribus cca 20 cm. longis, in petiolum attenuatis, ellipticis, acuminatis, medio c. 6 cm. latis; superioribus decrescentibus, sessilibus, ovato-oblongis, acuminatis vel lanceolatis; partibus junioribus et anthodii squamis pro more araneoso-lanatis; capitulis amphoraeformibus, c. 15 mm. longis, basi 12 mm. diam.; squamis anthodii ab appendicibus non omnino tectis; appendicibus brunneis, obscuris vel fere atris: intermediis vix longioribus; appendicum interiorum parte plumosa squamis intimis scarioso marginatis vix longiore. Appendicibus elongato-trigonis, in appendiculum c. 5—7 mm. longum pectinato plumosum productis, earum basi in squamis interioribus squamarum ungue latiore. Appendicum intimarum ciliis plerumque fasciculatim conjunctis; flosculis roseis; achaeniis epapposis vel pappo minutissimo, imperfecto superatis.

Habitat in Hungariae meridionali-orientalis collinis et valleculis ab Orsovam usque ad oppidum Arad et pagum Bokszeg.

Proximum accedit ad *C. macroptilon* BORB., sed differt habitu robustiore, foliis majoribus, capitulis crassioribus, basi ovatis, appendicibus basi multo latioribus, intermediis deltoideis, parte plumosa arcuato-reflexa.

Capitula *C. Mágoesyanae* fere orbiculata, majora, appendices intermediae typice cca 12 mm. longae, superiores elongatae, et squamas intimas occultantes, qua de causa forma capitulorum

valde peculiaris. appendices semper multo latiores et semper stramineae vel pallide brunneae ut in *C. banatica*.

C. Degeniana *Centauream macroptilon* substituere videtur in regione collina Hungariae austro-orientalis. dum *C. Mágocsyana* margini planitiei hungaricae magnae priva.

Species haec am. doctori A. DE DEGEN dicata.

Legjobban hasonlít a *C. macroptilon* BORB.-hoz, de minden részében vaskosabb, levelei nagyobbak, fészke zömökebb, alul többé-kevésbé duzzadó tojásalakú, függeléke tövén szembe-tűnően szélesebb, a középsők-től kezdve deltaalakú és tol-las része rendesen ívben hátra-hajlik.

A *C. Mágocsyana* fészke csaknem gömbölyű, még nagyobb és tipikus példáin a középső pikkelyek függelékei körülbelül 12 mm. hosszúak és feljebb nyúlva eltakarják a legfelső pikkelyeket teljesen, miért is az ilyen példák fészke sajátságos alakot nyer. A pikkelyek függelékei mindenkör jóval szélesebbek és mindig szalmasárgák, fehéres-barnák vagy halvány bőrszínűek mint a *banatica*-éi.

A *C. Degeniana* helyettesíti a *C. macroptilon*-t a délkeleti dombvidéken, míg a *C. Mágocsyana* az Alföld szélén marad.

Nevezem dr. DEGEN ÁRPÁD barátomnak, e lap kiadójának és szerkesztőjének nevérol.

Centaurea Ajtayana

(*C. Degeniana* × *banatica* ROCH.)

Exacte intermedia inter parentes. Caules c. 50—80 cm. alti, habitu *C. banaticae*: capitula ovoidea, c. 15 mm. alta et 14 mm.

Ist *C. macroptilon* BORB. am ähnlichsten; ihre Blätter sind aber grösser und derber, die Köpfchen sind auch grösser, der untere Teil mehr-weniger gedunsen eiförmig; die Anhängsel sind an ihrem Grunde augenscheinlich erweitert, von den mittleren Schuppen an deltaförmig; ihr federig gekämmerter Teil ist zumeist im Bogen zurückgekrümmt.

Die Köpfchen der *C. Mágocsyana* sind beinahe kugelförmig, noch grösser und an den typischen Exemplaren sind die Anhängsel der mittleren Schuppen cca 12 mm. lang, breit, steif, u. verdecken durch ihre Länge die innersten Anhängsel ganz, wodurch die Körbchen ein sehr eigenartiges Aussehen erhalten. Die Anhängsel sind auch immer um vieles breiter, strohgelb, oder licht lederbraun, wie diejenigen der *C. banatica*.

C. Degeniana vertritt *C. macroptilon* im südöstlichen Hügelgebiete, während sich das Vorkommen der *C. Mágocsyana* auf den Rand der grossen ung. Tiefebene beschränkt.

Ich benenne diese schöne Art zu Ehren meines Freundes Dr. ÁRPÁD VON DEGEN, des Verlegers u. Redacteurs dieser Zeitschrift.

diam.; appendix squamarum exteriorum intermediarumque plumosa, sed ad maximum 4—5 mm. longa, basi latior, intense brunnea vel fere atra: pars membranacea in squamis interioribus aucta, et saepe jam appendices membranaceae squamarum intermediarum rotundatae sunt et ciliis radiatilibus tenuibus cinguntur, appendices squamarum intimarum subintegrae, tantum margine irregulariter erosae. In partibus interioribus anthodii ergo membranae brunneae dominant. Flosculi rosei; achaenia pappo minuto incompleto superata vel omnino calva.

Habitat in Hungaria meridionali. In valle Danubii inferioris ab Orsova usque ad pagum Svinicza legi solitarie inter parentes a. 1905. Dicata in honorem am. EUGENI AJTAY. magistri rerum saltuariarum deliblatensis.

Centaurea Szöllősi

(*C. pannonica* HEUFF. $\times$ *indurata* JANKA)

Perennis, caulibus ad 25—50 cm. altis, basi arcuato adscendentibus asperis, foliis imis florendi tempore jam emarcidis, petiolatis, late lanceolatis; caulinis cca. 4 cm. longis, 4 mm. latis, lanceolatis, basin et apicem versus angustatis, viridibus, pilis minutis asperis; caule multiramoso, ramis virgatis, 10—20 cm. longis vel longioribus; capitulis 15 mm. longis, 10 mm. diam., cylindricis, ungue squamarum exteriorum sensim in appendicem eo longiorem intense brunneam vel atram, attenuatam, pectinato ciliatam abeunte, appendix membranacea brunnea in squamis interioribus aucta, margine magis irregulariter pectinato-ciliata; ea squamarum intimarum vero iis *C. pannonicae* similis, fasciculatim fissa. Flosculi rosei; achaenia calva. Floret mense Aug.—Sept.

Habitat in Hungaria meridionali, in comitatu Arad secus fl. Fehér-Körös, e. gr. prope Bokszeg.

Am. prof. STEFANO SZÖLLŐSI dicata.

Centaurea Neményiana

(*C. rotundifolia* BARTL. $\times$ *macroptilon* BORB.)

Perennis, caulibus erectis, cca. 50—80 cm. altis, angulatis, viridibus, paullo pilosis et apicem versus saepius asperis, valde ramosis; foliis imis latis, ellipticis, acuminatis, superioribus sensim decrescentibus, magis obtusis, summis 2—3 cm. longis, 1 cm. latis; omnibus laete viridibus, pilis minutis exasperatis, margine denticulis minutis asperis. Partes juniores plantae saepe lanugine quadam obsitae.

Appendix squamarum exteriorum acuminata, triangularis, brunnea, regulariter pectinato-ciliata, ea squamarum intermediarum dilatata, ovata, acuminata, in speciminibus typicis baseos latitudo earum longitudinem aequat; squamarum interiorum appendix membranacea brunnea rotundata, cca. 2 mm. diam., margine subtiliter et fere radialiter ciliata. Flosculi rosei. Achaenia calva.

Habitat in Slavonia inter Bastaj et Pozsega. ubi legi mense

Augusto a. 1906. In honorem doctoris EMERICI NEMÉNYI fautori paedagogorum meritissimi dicata.

Centaurea stenolepis A. Kern.

forma **Herculis** DEGEN et WAGNER.

Foliis latis, inferioribus cca. 15 cm. longis vel longioribus, ellipticis, acuminatis, medio ad 5—6 cm. latis, tenuibus. Planta viridis, tantum caule et foliis subtus paulisper tomentella, oligo-, saepe monocephala; capitulis cca. 16 mm. longis et 5—6 mm. diam., gracilibus.

Hab. in fagetis montis Domugled ad thermas Herkulis Hungariae austro-orientalis ubi a. 1886. legit am Dr. A. de DEGEN.

Non nisi forma umbrosa, quae in locis elatioribus umbrosis Hungar. merid. orient. a thermis Herkulis usque ad oppidum Versecz ubique reperitur.

Centaurea stenolepis A. Kern.

forma: **Zoffmanni**

Floribus candidis. Habitat in vineis prope Versecz Hungariae meridionalis, ubi detexit socer meus LEOP. ZOFFMANN, cui dicata. Ipse legi aestate ann. 1905 et 1906.

Centaurea Pálfyana

Caulibus ad 50 cm. altis, purpurascens, araneoso-pubescentibus; foliis parce lanatellis et transparente viridibus, ea *C. induratae* revocantibus, inferioribus petiolatis, elongato ellipticis, superioribus ad 3—4 cm. longis, 1½ cm. latis, margine minute denticulatis, subtus nervis prominentibus percursis: caule ramoso, inflorescentia terminali racemoso-paniculata, additis ramulis nonnullis inferioribus monocephalis, folio suffultis: capitulis minutis, 9 mm. longis, cca. 7 mm. diam., appendicibus pallide flavo-brunneis, plumosis, iis *C. stenolepidis* similibus; flosculis roseis: achaeiis setulis nonnullis brevibus coronatis.

Hab. in Hungaria meridionali. Prope Charlottenburg Comitatus Temesiensis legi die 4. Sept. a. 1905. In honorem am. PAULI PÁLFY dicata.

Centaurea Skanbergi

(*C. stenolepis* f. *fastigiata* GRECESCU × *Degeniana*)

Caulibus c. 60 cm. altis, dense foliosis; foliis caulinis sessilibus, paullo amplexicaulibus, ovato-lanceolatis; intermediis c. 5 cm. longis, 2 cm. latis, aentis. Tota planta canescens. Inflorescentia terminalis, dense racemosa, racemo e fasciculis capitulorum tribus vel plerumque e fasciculo 3—5 cephalo additis ramis 3—5-nis approximatis composito. Capitula elongato-amploreaformia, cca. 12 mm. longa, basi cca. 7 mm. diam. Squamarum appendices inferne brunneae vel atrae, medio cca. 5 mm. longae, inferiores filiformes, mediae sensim dilatatae, superiores rotundatae, margine fere radiatim ciliatae, summae ovatae, acuminatae, margine undu-

latae, omnes erectae, paullulum arcuatae; flosculi rosei; achaenia pappo brevi, imperfecto coronata.

Hab. in Hungaria meridionali. Ad thermas Herkulis inter parentes legi aestate a. 1905. Dom. ALEXANDRO SKANBERG, botanico holmiensi celeberrimo dicata.

Centaurea Vásárhelyiana

(*C. indurata* JANKA $\times$ *C. Simonkaiana* HAYEK.)

Perennis, caulibus c. 75 cm. altis, angulatis, asperis, parte inferiore lilacino-purpurascens. Foliis basalibus florendi tempore jam emarcidis, inferioribus e basi in petiolum angustata ovalilanceolatis, margine denticulis sparsis asperis; nonnullis lobis 1—2 sat magnis auctis, omnibus pilis minutis exasperatis; foliis inflorescentiae c. 2.5 cm. longis, 3 mm. latis, lanceolatis et densis ut in *C. Simonkaiana*. Capitulis cca. 15 mm. longis, 9 mm. diam., cylindræis, apicem versus paullo contractis. Appendicibus squamarum exterioribus stramineis, apicibus longis, capillaribus, arcuato-pendulis, plumosis, ornatis; mediis basin versus jam nigrescentibus, parte earum membranacea aucta, pars plumosa earum straminea autem abbreviatur; summis satis membranaceis, rotundatis, irregulariter laceris. Flosculis roseis; achaeniis calvis.

Hab. in Hungaria austro-orientali. Duo exemplaria legi in saxosis trachyticis prope Gurahonez inter parentes m. Jul. 1906.

In memoriam divi BÉLAE VÁSÁRHELYI de KÉZDIVÁSÁRHELY dicavi.

Aradini. a. d. V. Kalendas Maias a. 1907.

Zwei Aconitum-Arten aus Tirol.

Von Gyula Gayer.

1. *A. platanifolium* Deg. et. Gáy. n. sp.

E sectione LYCOCTONUM DC. syst. I. 1818 p. 367 (*Lycotonoidea* Reichb. mon. acon. 1820, p. 32).

CAULIS elatus bipedalis et ultra, brevissime pilosus pilis crispulis adpressis in parte inferiore plus vel minus densis, superne et in inflorescentia copiosis. FOLIA consistentia tenuia profunde, fere ad basin palmatopartita (infima septem-novempartita ambitu exacte reniformia ca. 17 cm. longa, 26—31 cm. lata, sensim decrescencia superiora minus partita) partitionibus basi longe cuneata anguste rhombeis profunde laciniatis serratisque laciniis serraturisque linearilanceolatis elongatis angustis longe acuminatis disjunctis divergentibusque, superne pilis minutis sparse obsita subtus ad nervos pilis paulo longioribus vestita, pilis minutis rarissime etiam in pagina inferiore provenientibus, margine breviter puberula, petiolis (uti nervi pag. inf.) pilosis. INFLORESCENTIA ramosa ramis erectopatentibus, racemus terminalis 12—18 cm. longus. PEDUNCULI in racemo terminali florem subaequant vel inferiores

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1907

Band/Volume: [6](#)

Autor(en)/Author(s): Wagner Janos [Hans]

Artikel/Article: [Elzetes jelentés új magyar Centaureákról. 109-118](#)